

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: [Відомості Верховної Ради України (ВВР), Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV, станом на 23.05.2020]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>
3. Словарь современной экономической теории Макмиллана [Текст] / пер. А. Г. Пивоваров ; ред. Д. У. Пирс. - М. : ИНФРА-М, 1997. - 607 с. - (Библиотека словарей "ИНФРА-М"). - ISBN 5-86225-453-6
4. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
5. Большой юридический словарь [Текст] / под ред. : А. Я. Сухарева, В. Д. Зорькина, В. Е. Крутских ; авт. - сост. : В. Н. Додонов [и др.]. - М. : ИНФРА-М, 1997. - 790 с. - (Библиотека словарей " ИНФРА-М "). - ISBN 5-86225-578-8 : 68.00 р

Литвин З.Б.

кандидат економічних наук, доцент,

Поляцко Павло

ст. групи ОЕЕмз -11

Тернопільський Національний Економічний Університет

Тернопіль, Україна

ПРАВОВІ ЗАСАДИ СКЛАДАННЯ ПРОМІЖНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ

Проміжна фінансова звітність, поряд з річною фінансовою звітністю, має важливе значення для її користувачів. Своєчасна та достовірна проміжна фінансова звітність підвищує спроможність інвесторів, кредиторів та інших користувачів розуміти здатність підприємства генерувати прибутки та грошові потоки, а також оцінювати його фінансовий стан та ліквідність.

Оскільки проміжна фінансова звітність складається за проміжний період, тобто період, який коротший за повний фінансовий рік, її основною метою є надання оновленої інформації у порівнянні з останнім повним комплектом річної фінансової звітності.

Водночас ступінь розкриття інформації у проміжній фінансовій звітності вітчизняних підприємств в значній мірі визначається правовими вимогами щодо її складання. Згідно з Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [1], підприємства, що становлять суспільний інтерес, публічні акціонерні товариства, суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається КМУ, складають фінансову звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ). Всі інші підприємства самостійно визначають доцільність застосування МСФЗ для складання фінансової звітності. Мікропідприємства, малі підприємства, непідприємницькі товариства і представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, крім тих, що зобов'язані складати фінансову звітність за МСФЗ, підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства, складають скорочену за показниками фінансову звітність відповідно до вимог НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність».

У системі МСФЗ загальні питання, пов'язані з складанням і поданням проміжної фінансової звітності регламентуються МСБО 1 «Подання фінансової звітності»[2] та МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність»[3]. Міжнародні стандарти дають суб'єктам господарювання можливість вибору стосовно того, яку проміжну звітність складати: повну чи стислу.

Повна проміжна фінансова звітність повинна містити весь комплект фінансової звітності, що визначений МСБО 1 «Подання фінансової звітності», а саме:

- а) звіт про фінансовий стан на кінець періоду;
- б) звіт про сукупні доходи за період;
- в) звіт про зміни у власному капіталі за період;
- г) звіт про рух грошових коштів за період;
- г) примітки, які містять стислий виклад суттєвих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію; та
- д) звіт про фінансовий стан станом на початок найбільш раннього порівняльного періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей у своїй фінансовій звітності, або коли він перекласифіковує статті у своїй фінансовій звітності [2].

Стисла проміжна фінансова звітність має складатися із звітів, які вимагаються МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність» [3]. Цей стандарт визначає мінімальний зміст проміжної фінансової звітності та принципи для визнання та оцінки, але не містить жодних правил щодо того, які суб'єкти повинні публікувати проміжні фінансові звіти, з якою періодичністю чи в який термін після закінчення проміжного періоду. Разом з тим, МСБО 34 заохочує суб'єктів господарювання, чий цінні папери продаються та купуються на відкритому ринку, подавати проміжні фінансові звіти щонайменше станом на кінець першої половини їхнього фінансового року та оприлюднювати їх не пізніше, ніж через 60 днів після закінчення проміжного періоду.

Відповідно до МСБО 34, проміжна фінансова звітність має включати, як мінімум, такі компоненти:

- а) стислий звіт про фінансовий стан;
- б) стислий звіт про сукупні доходи, поданий як:
 - і) стислий єдиний звіт; або
 - ii) стислий окремий звіт про прибутки та збитки та стислий звіт про сукупні доходи;
- в) стислий звіт про зміни у власному капіталі;
- г) стислий звіт про рух грошових коштів;
- г) вибірккові пояснювальні примітки.

При цьому, якщо суб'єкт господарювання публікує комплект стислої фінансової звітності у своєму проміжному фінансовому звіті, ця стисла звітність має містити, як мінімум, усі заголовки та проміжні підсумки, що були включені в останню річну фінансову звітність, а також вибірккові окремі пояснювальні примітки, що вимагаються МСБО 34. Додаткові статті або примітки слід включати, якщо без них ця стисла проміжна фінансова звітність вводитиме в оману. Також МСБО 34 вимагає, щоб проміжний фінансовий звіт складався на консолідованій основі, якщо остання річна звітність суб'єкта господарювання була консолідованою фінансовою звітністю.

Варто зазначити, що МСБО 34 містить досить значний перелік інформації, яка має бути розкрита у примітках до проміжної фінансової звітності. Суб'єкт господарювання має включати до свого проміжного фінансового звіту пояснення подій та операцій, які є значними для розуміння змін у фінансовому стані та в результатах діяльності суб'єкта господарювання після закінчення періоду останньої річної звітності. Інформація, що розкривається у зв'язку з такими подіями та операціями, має поновлювати відповідну інформацію, подану в останньому річному фінансовому звіті. При цьому стандартом

припускається, що користувач проміжної фінансової звітності матиме доступ до останньої річної фінансової звітності і тому заохочується не повторювати усі примітки до неї у проміжній звітності [3].

Згідно з П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [4], проміжна фінансова звітність підприємств, які складають фінансову звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, охоплює баланс і звіт про фінансові результати та подається за результатами першого кварталу, першого півріччя та дев'яти місяців.

Проведений нами порівняльний аналіз вимог МСФЗ і НП(С)БО показав, що між ними існують суттєві відмінності, зокрема щодо мінімального складу проміжної фінансової звітності, ідентичності форм проміжної і річної фінансової звітності, консолідації, періодичності та термінів оприлюднення. На нашу думку, з метою підвищення корисності та прозорості інформації, що подається у проміжній фінансовій звітності вітчизняними суб'єктами господарювання, які складають її за вимогами НП(С)БО, необхідно максимально узгодити вимоги НП(С)БО з вимогами МСБО 34 щодо мінімального складу та змісту проміжної фінансової звітності. Адже проміжна фінансова звітність у складі лише балансу та звіту про фінансові результати не може в повній мірі задовільнити інформаційні потреби її користувачів.

Література:

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996–XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 1.06.2020).
2. МСБО 1 «Подання фінансової звітності». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-1_ukr_2016.pdf (дата звернення 1.06.2020).
3. МСБО 34 «Проміжна фінансова звітність». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-34_ukr_2016.pdf (дата звернення 1.06.2020).
4. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом М-ва фінансів України від 7.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 10.09.2020).
5. НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»: затв. наказом М-ва фінансів України від 25.02.2000 р № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00> (дата звернення 1.06.2020).

Саченко С.І.

кандидат економічних наук, доцент

Гаріян С. В.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

СУТНІСТЬ ТА МЕХАНІЗМ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Перші спроби щодо визначенні сутності заробітної плати були зроблені у XVII столітті англійським дослідником У. Петті (1623-1687р.р.). Він намагався трактувати заробітну плату з позицій «мінімуму засобів існування», розуміючи під нею грошове вираження мінімального обсягу засобів для існування осіб найманої праці та членів їх сім'ї. У. Петті вважав, що при зростанні заробітної плати вище мінімального рівня добробут працівників поліпшується, що обов'язково супроводжується зростанням народжуваності, яке